GAZETA KRAKOWSKA

Nro 76.

Z KRAKOWA DNIA 22 WRZESNIA 1816 Roku W NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 14 Września.

Dnia 11 b. m. obchodzono tu uroczyście Imieniny Nayiaś. Cesarza i Króla Alexandra I. W dniu tym powszechney radości, w którym miliiony ludów, rozliczney mowy i wyznań, słały do Nieba modły o pomyślność dla Sprawcy ich szczęścia, dla Dawcy pokoiu ziemi, wdzięczni wspaniałemu Przywrócicielowi oyczyzny swoiey Polacy, czuli pomnożoną powszechną radość tą pewnością, iż w murach stolicy swoiey uyrzą znowu w krótce Monarchę, dla którego za tyle doznanych dobrodzieystw, hołd przywiązania i wierności, nigdy w ich niewygaśnie sercach, i stanie się naydroższą dla ich potomków spuścizną.

O godzinie 10tey przed południem Władze udały się do J. C. Mości Wielkiego Xcia Konstantego dla złożenia powinszowań. Około godziny 11tey odprawiła się na dziedzińcu Saskim wielka msza woyskowa, którą celebrował JW. JXiądz Biskup i Senator Gołaszewski pod okazałym namiotem.

J. C. Mość Wielki Xże otoczony świetnem gronem Jenerałów z iedney, a Namiestnik Królewski, otoczony Magistratumi cywilnemi, z drugiey strony, znayrami cywilnemi, z drugiey strony, znaydowali się przy ołtarzu z odkrytemi głowami. Odśpiewane było *Te Deum* przy huku dział; w czasie zaś nabożeństwa dobranc głosy śpiewały znaną pieśń: Boże zachoway Króla. Woysko przeciągało potem w paradzie, piękną swoią postawą i trafnością wzniecaiąc powszechne podziwienie.

Namiestnik Królewski dał tego dnia wielki obiad, w czasie którego spełniano zdrowie Nayłaskawszego Monarchy i Jego Nayiaśnieyszey rodziny. Na teatrze narodowym, który był illuminowany, dano bezpłatne widowisko. Niemniey oswiecone było rzęsisto całe miasto; celowały szczególniey gmachy publiczne i mieszkania osób Rządowych. W wielu mieyscach przygrywała muzyka woyskowa.

Ziechał do tey stolicy z Peterzburga, JW. Minister Sekretarz Stanu Sobolewski.

Dokończenie Postanowienia Namiestnika

Królewskiego w Radzie Stanu o Organizacyi nowych Władz Administracyynych.

TYTUŁ IV.

O Zwierzchnościach Mieyskich i Wieyskich.

ROZDZIAŁ I.

O składzie Zwierzchności Mieyskich. i Wieyskich.

Art. 64. W Miastach i Gminach, Prezydent Municypalności, Burmistrz, Woyt lub ich Zastępcy, są wykonawcami rozkazów Kommissyi Woiewódzkiey. Maią oni oraz udział sądownictwa cywilnego i policyynego w składzie i podług przepisów, iakie w oddzielnem urządzeniu ogłoszonemi będą. Stosunki Prezydenta i Municypalności miasta stołecznego Warszawy, osobnem postanowieniem dnia 14 Stycznia r. b. zostały w administracyynym względzie oznaczaie.

Art. 65. Ogłaszaią i wykonywaią sami przez siebie wszelkie rozkazy Rządowe, i pełnią niżey wyszczególnione obowiązki. Prożby i żądania Gmin przedstawiaią Kommissyi Woiewódzkiey przez ręce Kommissarza delegowanego.

Art. 66. Miasta stołeczne Województw (oprócz Warszawy) odbieraią bezpośrednie rozkazy od Kommissyy Woiewódzkich. Wszelkie zaś inne miasta odbieraią też rozkazy przez Kommissarzów delegowanych w Obwodach.

Art 67. Prezydentów w miastach mianuie Król na przedstawienie Kommissyi Rządowey Spraw wewnętrznych i Policyi, Burmistrzów, równie iak woytów po wsiach i miastach nie maiących dochodu na utrzymanie Burmistrza, Kommissya Woiewódzka wybiera i podaie Kommissyi Rządowey Spraw wewnętrznych i Policyi do mianowania.

Art. 68. Woyt Gminy może postanowić na swoie mieysce Zastępcę za zezwoleniem i potwierdzeniem Kommissyi Woiewódzkiey, lecz zostaie za niego odpowiedzialnym.

Art. 69. Stosownie do mieyscowey potrzeby przydaną będzie do pomocy Burmistrzów pewna liczba Ławników, a do pomocy Woytów pewna liczba Sołtysów, którzy niżey opisane obowiązki wspólnie z niemi sprawować będą.

Art. 70. W przypadku śmierci, choroby, nieprzytomności, zawieszenia w urzędzie, lub inney momentalney przeszkody w pełnieniu obowiązków Burmistrza, pierwszy z porządku Ławnik zastępuie iego mieysce.

ROZDZIAŁ II.

O Atrybucyach Zwierzchności Mieyskich i Wieyskich.

Art. 71. Do Zwierzchności mieyskich należy wszczególności:

Czuwanie nad własnością gminną, i nią zarządzanie, podawanie etatów do zatwierdzenia Kommissyi Rządowey Spraw wewnętrznych i Policyi, za pośrednictwem Urzędów Woiewódzkich.

Art. 72. Do Zwierzchności mieyskich równie iak i wieyskich należy:

a. Przestrzeganie bezpieczeństwa, ochędostwa i porządku.
b. Zapobieganie rozszerzania się nałogów zdrowiu szkodliwych, i moralności każących.
c. Dozieranie robót publicznych, utrzymywanie dróg i mostów, porządków, i narzędzi ogniowych; spis coroczny trudności zasiewów, zbiórów i bydła wszelkiego rodzaiu.
d. Rozkwaterowanie przeznaczoney w

przechodzie ilości woyska.

e. Pobór podatków od szczególnych Kontrybuentów, i wnoszenie ich do kass Publicznych.

f. Rozkład kar exekucyynych między dłużnych Kontrybuentów.

g. Rozkład wszelkich posług prawnie wymaganych.

h. Zaświadczenia i Passporty.

i. Zapobieganie próżniactwu, tułaniu się i żebractwu.

Art. 73. Udział Sądowniczych attrybucyy Zwierzchności mieyskich i wieyskich w przedmiotach sądownictwa Policyynego i Cywilnego, tudzież skład takowego sądownictwa, i sposób postępowania, opisane będą w urządzeniach sądowych.

Art. 74. Zwierzchności mieyskie, i wieyskie utrzymywać będą osobny protokół odebranych Rządowych rozkazów.

Art. 75. Ważnieysze rezolucye Zwierzchności mieyskich i wieyskich podpisywane bydź powinny przez Urzędników do składu należących, a to pod nieważnością. Każda Zwierzchność mieyska i wieyska mieć będzie właściwą sobie pieczęć, którą urzędowe swe pisma oznaczać ma.

Art. 76. Właściciel, którego maiątek podanym został pod konkurs, nie może sprawować attrybucyi Sądownictwa mieyscowego, o którem w artykule 73 była mowa.

Art. 77. We wsiach Plebanie, i części od różnych właścicieli posiadane, ieżeli maią w sobie dziesięć dymów, za odrębne włoście uważanemi bydź mogą.

Art. 78. We wsiach, które z rozmaitych drobnych (mniey iak dziesięć dymów liczących) składaią się własności, właściciele obiorą iednego z pomiędzy siebie woyta dla sprawowania Zwierzchności mieyscowey, i do potwierdzenia Kommissyi podadzą. Gdyby się na obranie iego zgodzić nie mogli, Kommissya Woiewódzka, nie przywięzuiąc się bynaymniey do miary własności, ale raczey do zdolności i moralności właściciela, za przedstawieniem Kommissarza delegowanego w Obwodzie, iednego z nich Woytem wyznacza, i do mianowania Kommissyi Rządowey Spraw wewnętrznych i Policyi przedstawia.

Art. 79. Każda część mniey iak 10 dymów maiąca, ieżeli się styka o granicę, lub niedaleko iest położoną od inney wsi swego właściciela, należeć może do zwierzchności teyże wsi.

Art. 80. Zwierzchności mieyskie i wieyskie są odpowiedzialnemi za wszelkie nadużycia władzy, za wszelką wyrządzoną niesłuszność, za odmówienie sprawiedliwości, zgoła za wszelkie zaniedbanie obowiązków im przepisanych. W przypadku uchybienia pod administracyynym względem, skarga przeciwko nim do Kommissyi Woiewódzkiey na ręce Kommissarza delegowanego podawaną bydź ma. Sposób odpowiedzialności i kary w ogólnem Urządzeniu O odpowiedzialności Urzędników Publicznych, opisany zostanie.

Art. 81. Urządzenie Gmin stosownie do powyższych prawideł, równie iako i zmiany w nich następne, poruczaią się Kommissyi Rządowey Spraw wewnętrznych i Policyi, która w tey mierze stanowi za przedstawieniem Kommissyi Woiewódzkiey.

Art. 82. Ninieysza Organizacya Władz Administracyynych w Woiewództwach i Obwodach, w czemby potrzeba było, o-

sobnemi zaleceniami przez Kommissye Rządowe, stosownie do wyrażonych tu zasad uzupełnianą będzie.

Wykonanie ninieyszego postanowienia, które w Dzienniku Praw umieszczonem bydź ma, Kommissyom Rządowym w czem do którey należy, poruczamy.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyyney dnia 3 Lutego 1816.

(Podpisano) *Zaiączek.*
Minis: Spraw Wew: i Pol: Radca Stanu
(Podpis:) *T. Mostowski.* (Podp:) *Plater.*
Zgodno z Oryginałem
Radca Sekr: Stanu, Jen: Brygady
(Podpisano) *Kossecki.*
Za zgodność:
Sekretarz Jener: K. R. S. W. i Pol:
Augustyn *Karski.*

Z Homburga d. 27 *Sierpnia.*

Gazeta Dostrzegacz Niemiecki umieściła następuiacy Artykuł:

"Uczyniliśmy iuż przed tem uwagę, że charakter dawnych Emigrantów Francuzkich, po korzystney dla nich zmianie rzeczy we Francyi, przybrał cechę dumy i dworności, odbiiaiącą się szczególniey od owey, prawda że z potrzeby przybraney, pokory, iaką dawniey okazywali. — W wielu, a nadewszystko w znacznieyszych byłego związku Reńskiego Państwach, wietrzą oni Jakobinów i Bonapartystów, i chcieliby z całey duszy, aby i w Niemczech sądy prewotalne i woienne, buntownicze mowy, buntownicze milczenie, i uroione sądziły spiski, a kiedy oni śmiało i zuchwale rozumuią o Panuiacych, i sądzą ich rządowe kroki, wtedy nie może nikt, bez przesądu, wyrzec ani iednego słowa o sprawie Francyi, skoro takowe nie iest w ich ultrarojalistycznym duchu. — Pchaią się oni teraz do Francuzkich Ajentów i dyplomatyków, a w dowód prawdziwego roializmu donoszą tych lub owych iako Jakobinów, i nie byliby wcale od tego, aby woysko Francuzkie wełług ich sposobu myślenia, zalało i oczyściło Niemcy, iak to dawniey woyska republikanckie, a późniey Cesarskie czyniły, równie mało bowiem tym czystym rojalistom schodzi na żądzy panowania, iak niegdyś schodziło na niey żołnierzom Napoleona. Lecz widzieliśmy wybór ich; widzieliśmy legiie Kondeuszów, i Mirabeau Tonneau, abyśmy nie byli w stanie zrobić sobie o nich wyobrażenia. — Ale przecie Emigranci nie śpieszą się wracać do raiu prawości, i zrobić mieysce tym, których amnestyia z Francyi wypędza. Mimo tego wszystkiego, co tam dla nich czynią, czuią przecięż, iż stoią odosobnieni w pośród nowych pokoleń, które z innemi uczuciami, i z innym sposobem myślenia, wzrosły w biegu rewolucyi, a które dotąd nie chcą ieszcze zupełnie zrozumieć owych wielkich roszczeń, czynionych przez tych Jchmościów, którzy mieli się za wybranych pomiędzy Francuzami. — Dla dania nam wyobrażenia o swoiey wielemożności, przed opuszczeniem nasz w naywyższym tylko okazuią się blasku. Nie ieden, który długo starownie po między nami się krzątał, i kontent był kiedy iaką małą obywatelską posługą mógł się wyżywić, występuie na raz w gwiazdach i wstęgach, a chociaż przed dwudziestu pięciu laty w stopniu Porucznika opuścił Francyią, posunął się przecięż w spokoyności swego dobrowolnego wygnania, na stopień Pułkownika lub Marszałka polowego, wnosząc, iż mógł go był

osiągnąc w tym samym przeciągu czasu. W takiem znaczeniu powraca do Francyi, i stawa w szeregach starych woiowników. — I w Niemczech stali się oni Ultraroialistami, przeciw którym walczą teraz nawet Ministeryialne Paryzkie gazety. Słuszną uczyniono uwagę, że Napoleons wyrok amnestyi, dozwalaiacy Emigrantom powrotu do Francyi, głęboką kraiowi temu zadał ranę, i że on to iest istotnie przyczyną teraźnieyszey amnestyi, która tylu Francuzów z ich wypędza oyczyzny. Wtedy nikt przynaymniey nie był nazwiskiem łudzony, ci, dla których ogłoszono amnestyią, otrzymali ią rzeczywiście, i nie byli prześladowani. Lecz Emigranci, którzy powrócili, sami lub przez swych zastępców, wyrzekli teraz wygnanie, w tak widoczney z wyrazem Amnestyia, będące sprzeczności. To, co Emigranci przywołani od Napoleona zdziałali, trafnie bardzo powiedziano w piśmie peryodycznem pod tytułem: *Allemania*

"Chociaż w czasie rewolucyi i woien Francyia wzmagała się w siły; chociaż nauki i kunszta, rolnictwo i rękodzielnie, z nieznanym dotąd rozwiiały się popędem, przecież to byli Emigranci, którzy od roku stargali moc Francyi, którzy uczynili bezsilnym ducha iedności ludu, kieruiący go wprawdzie czasem do złego, lecz bez zaprzeczenia, nayczęściey do wielu dobrego. — Rząd (podczas ostatoiego posiedzenia Izb), zaledwie zdołał bydź Panem Reprezentantów nie iuż ludu, lecz wspomnionych Emigrantów; Szlachta Bretanii ważyła się z Szlachtą Piktawii; z prawodawstwa, pod pozorem rewizyi, znikł każdy światły pomysł; małżeństwa stały się mniey świętemi, gdyż przymus i nieznośne pożycie nie nadaią iuż bezwinney stronie prawa zerwania obrzydłych związków; wolność wyznań, iest tylko na papierze; bo prześladowcza nietolerancyia panuie w społeczeństwie, i w szkołach, a gdy dla pozoru Protestant otrzyma naynędznieyszy iaki urząd municypalny, wytykaią to iak cud iaki w wyroku, bezpieczeństwo zaś własności, przez zachaczania góruiącego stronnictwa, bywa częstokroć zachwiane.„

— Nie chcieli oni (Emigranci) przed dwudziestu pięciu laty Królowi swemu naymnieyszey ponieść ofiary, przez który to opór, rewolucyia szczególniey przybrała ową krwawą cechę, a opór ten nakoniec sam się pochłonął. Słowem, iakiemi byli w latach 1791, 1792 i t.d., takiemi są i teraz.„

Z Londynu d. 3 Września.

W niedzielę d. 1 b. m. wyiechał Xże Reient z Hamptoncourt do Windsoru. Zamyśla on w krótce odbydź podróż przez Warwickshire, Norfolk i Suffolk, i zasczycić odwiedzeniem swoim Margr. Cholmondeley, Lorda Stewart i innych. Zabawi w tey podróży 3 tygodnie.

Deputacya od Londyńskich fabrykantów iedwabnych materyy miała w przeszłym tygodniu w Windorze u Królowey audyencya, przełożyła iey stan tych fabryk i podała proby swoiego przemysłu. Królowa przyięła ią mile i zapewniła, iż familiia Królewska iey tylko fabrykatów używac będzie, i spodziewa się, że i inne stany póydą za iey przykładem.

Z rozkazu Xciąż Reienta P. Wraxall został z więzienia wypuszczony, w którem siedział za umieszczony w gazecie artykuł przeciw Rossyi 15 tygodni.

Hr. Dalhousie udać się ma na swoie gubernatorstwo do Nowey Szkocyi, a Jen. Maitlant do Malty, a z tamtąd do Korfu dla zaprowadzenia na Jońskich wyspach

nowey konstytucyi.

Burza pod wschodniemi brzegami Angielskiemi d. 30 Sierpnia poczyniła znaczne szkody i wiele statków wraz z ludem, osobliwie z węglami płynących potopiła.

Cena zboża tak dalece się od niejakiego czasu podniosła, iż kwarter pszenicy dochodzi do 80 szylingów, (ceny dozwalaią przywóz z zagranicy). Ieżeli przy ustawicznych deszczach i nieurodzaiu bardziey ieszcze się podniesie, tedy w Listopadzie dozwolony zostanie dowóz zboża z zagranicy. Wszelako używać będą wszystkich sposobów dla zniżenia ceny przez dowóz acz podłego zboża. — Gazeta w Lewis wychodząca donosi, iż tam i przy Barnes podczas żniwa śnieg padał.

Luddiści czyli burzyciele machin w hrabstwie Nothingham ciągle gwałty popełniaią, i wiele znacznieyszych rękodzielników iuż się ztamtąd wyniosło.

Rząd zamyśla, iak mówią, wystawić kazać kilka wielkich woiennych okrętów, które maią bydź przeciw brzegom Amerykańskiem przeznaczone, i zgromadza tym końcem wiele materyałów. Z Gdańska przybył tu materyał okrętowy, który należał do naszego rządu przed zaięciem Gdańska przez Francuzów, a teraz wydany został.

Rząd odebrał doniesienie od Lorda Exmouth pod d. 8 Sierpnia z pod przylądka Trafalgar. Flota iego znayduie się w nayleszym stanie. Pocztowy statek Walsingham, o którym pisma Francuzkie donosiły, iż zabrany został przez Algierczyków, przywiozł we 24 dniach to doniesienie. Adm. Penros znaydował się z swoią eskadrą w Malcie, gdy powyższy statek opuszczał flotę. Gubernator tamteyszy Jen. Don odebrał od Deja Algierskiego pismo, w którem wyraża swoią zgryzotę i oraz gotowość uczynienia zadosyć za wyrządzoną obelgę.

Naynowsze listy z Gibraltaru nic wcale nie wspominaią o bombardowaniu Algieru przez Amerykańską eskadrę, iako też o wspólnem działaniu Sardynii i Neapolu z naszą flotą przeciw Barbaryyczykom.

Ciągle wynoszą się ieszcze ludzie z Anglii, a osobliwie z Irlandyi do Ameryki. Od 24 Czerwca do 14 Lipca przybyło z ostatniego kraiu do Ameryki 12 okrętów z wychodniami, a na każdym znaydowało się 40 do 90 osób, a iły zawiozł tam 50 officerów Francuzkich.

Dotychczasowy nasz poseł w Persyi, P. Gore Ouseley, powrócił ztamtąd do Anglii i przywiozł kosztowne ułomki w marmurach starożytnego Perskiego snycerstwa.

Gazety tuteysze odwołuią doniesienie, iakoby Prawnik Romilley udał się do Szwaycaryi dla naradzenia się w pewney okoliczności z Xiążną w allii.

Podług pism tuteyszych Poseł Amerykański w Neapolu, P. Pinkney, żąda aby rząd Neapolitański odstąpił Ameryce za pretensye, które ma za skonfiskowane towary i okręty pod Miuratem, iaką wyspę w kraiu Neapolitańskim, którąby służyła za port dla woiennych iey okrętów i skład towarów na morzu śródziemnem.

Więcey Anglików powraca teraz z Francyi, niżeli tam wyieżdża.

Podług listów z Buenos-Ayres pod d. 1 Czerwca na 20 Angielskich statkach stoiących na kotwicach na rzeczce Plata, nie było ani iednego maytka; wszyscy przyięli służbę na rokoszańskich okrętach. Amerykanie zamieniaiąc broń za płody kraiowe przeciągnęli w Buenos-Ayres cały handel na swoią stronę. Nic tam bardziey

nie popłaca iak broń wszelkiego rodzaiu.

Z Paryża d. 4 Września.

Po audyencyi u Króla i po naradzeniu się z Angielskim posłem, odiechał ztąd Xże Wellington dnia 2 b. m. do Cambray. Do Dworu poiechał w powozie, który 2500 gwineew kosztował.

Xże Dalberg mianowany iest naszem posłem w Turynie i iuż Króla pożegnał.

Mowią, iż 22 mill. fr. maią bydź użytemi na wynagrodzenie Emigrantów za sprzedane ich dobra. Gdyby to była prawda, czemu iednak wierzyć niemożna, byłoby to ciężaremdla skarbu, ale kupcy dóbr narodowych byliby tem pewnieyszemi swoich posiadłości.

Stosownie do rozporządzenia Królewskiego połowa officerów legiy departamentowych dostanie półroczny urlop, to iest od 1 Września do 1 Kwietnia 1817. Mocą tegoż rozporządzenie zabroniono woysku dawać znaków ukontentowania, gdy stoi pod bronią, chociażby go nawet Król lub który z Xiążąt Królewskich lustrował.

Marszałek Serrurier wykonał wczoray Królowi przysięgę wierności, i otrzymał laskę marszałkowską z liliiami.

W tych dniach odbyło się tu zgromadzenie towarzystwa przeciw rozbóynikom morskim pod prezydencyą P. Sidney Smith. Przyłożyli się do składki Xże Richelieu, Xże Feltre, Hr. de Cazes, P. Laine &c. P. Smith przeczytał między innemi list z Maroko, w którym wyrażono iest, iż tameyszy Cesarz uznaie niesłuszność rządu Algierskiego i postanowił zachować neutralność.

Od brzegów Menu d. 8 Września.

We Francyi nie ustały połączone opłaty od wina, soli, drzewa, tabaki, &c. Przeciw którem tak bardzo krzyczano, tylko nadano im inne nazwisko. Od xiążek zagranicznych pobiera Francya cło 320 fr. od cetnara.

Dyrektoryat Seymu Szwaycarskiego podał Ministrowi Francuzkiemu notę, w którey żąda w imieniu Szwaycaryi 1) Przywrócenia stosunków handlowych których dawniey pod Burbonami używała; 2) wolnego przewozu czyli transitu przez porty Francuzkie; 3) zniesienia zakazu wprowadzania do Francyi rękodzielnych Szwaycarskich towarów i mierną opłatę celną. — Woysko ligi Szwaycarskiey składać się ma z 33,758 ludzi piechoty, jazdy &c, i z 1828 sprzężaynych koni; odwod z tylu z ludzi i 1142 sprzężaynych koni.

Zapewniaią, iż seym związku Niemieckiego w Frankforcie niezawodnie d. 15 Października się rozpocznie.

Pisma publiczne rachuią, iż wczasie woyny rewolucyyney 40,000 kupców w Anglii zbankrutowało.

Z Amsterdamu piszą, iż ostatnich dni nadeszło do tameyszego i innych portów Niderlandskich 16,000 łasztów żyta z morza Baltyckiego, i więcey go się ieszcze spodziewaią, co zniży zapewne dotychczasową iego cenę.

Z Brux lli d. 1 Września.

Król ponowił zakaz wprowadzania zagranicznych bawełnianych materyy, a mianowicie do wschodniey Flandryi.

Oprocz Xcia Kentu przybył tu także Królewicz Pruski Wilhelm pod nazwiskiem Hr. Mansfeld.

Angielska tuteysza gazeta *the Cosmopolite* dozwolona iest we Francyi.

Król Francuzki trudni się, iak słychać, urządzeniem nowego ministerium. Będzie 7 Ministrow maiących wydziały, a 5 bez wydziałów; pierwsi są odpowie-

dzialnemi i maią czynny głoś w radzie, a drudzy nieodpowiedzialnemi i tylko doradczy głos maią. W nieobecności Króla ieden z Xiążąt Królewskich prezydować będzie na tayney radzie. Na ostatnich ministrów przeznaczaią P. Chateaubriant i Biskupa Uzes. Ministerium woienne wypotrzebowało iuż 84 mill. o 14 mill. więcey niżeli budżetem było naznaczone, a wszelako woy ko nie przechodzi w liczbie 60,000 ludzi.

Z Włoch d. 25 Sierpnia.

Z Neapolu piszą pod d. 4 b. m. co następuie: " Codziennie oczekuiemy tu wielkiey wyprawy Lorda Exmouth. Zdaie nam się, że nadto długo się ociąga, a rozboynicy morscy korzystaią z tego czasu, przebiegaią środziemne morze i uzbraiaią się. Lękamy się nawet, że Dey Algierski, nayniebezpiecznieyszy z 3 Barbaryyskich rządów, bez lądowego woyska nie potrafi bydź powściągnionym. Powywoził on swoie i Turków skarby na wsie, gdzie ich ogień Angielski nie dosięgnie, a o spalenie miasta mało się troszczy. Chociażby nawet iaki mały korpus woyska na ląd wysiadł i z naywalecznieyszych ludzi się składał, nic przeciw niemu nie wskura, bo wezwał wszystkich pośrednich i bezpośrednich swoich lennikow, szeyków czyli panow wsiów, Maurytanskich pod broń i Naczelnicy pokoleń Arabskich śpieszą z mnostwem lekkiey jazdy pod Algier, do którey łączą się Bejowie Moskady, Kanstantyny i inni z regularnem woyskiem. Kupie tey, chociaż nie wyćwiczoney, ale fanatyzmom zapaloney i walczącey za swoią własność [i Dwor, nie zbywa na działach i ludziach do kierowania niemi. Pomyślność wyprawy Angielskiey iest zatem wątpliwa i sprawia obawę.,,

Gazeta Francuzka donosi z Cagliari pod d. 15 Sierpnia, że fregata Amerykańska i bryg uderzyły na 5 Barbaryyskich statków i zabrały ieden z nich, na którym znaydował się wnuk Deja Algierskiego; że też okręty Amerykańskie napotkały Neapolitański statek, który wiozł do Algieru pieniądze za uwolnionych Chrześcian, i odwiodły go od tey podroży. Neapolitański statek miał potem zawdziać Amerykańską banderę, a wnuk Deja odesłany do Algieru został zamiast summy tam przeznaczoney.

Z Kopenhagi d. 7 Września.

Sławny nasz ziomek Malthe Brun bawi od 20 lat w Paryżu i obrał sobie Francyą za drugą oyczyznę. Jest on wydawcą Dziennika *Quotidienne*, którego pozbywa rocznie 5000 exemplarzow. Dania od dawnych czasów doznaie losu, iż nie ieden z iey uczonych mężów pracował, żył i umarł w obcych kraiach. Tycho Brahe umarł w Pradze, Winslow w Paryżu, Zoena w Rzymie; Thorwaldsen żyie w Rzymie, Steffens w Halli, Malth Brun w Paryżu; Niebuhr znayduie się teraz w Rzymie.

W Kopenhadze wychodzą teraz codziennie, nie licząc pisma Adres trzy gazety i dwa tygodniowe dzienniki, z których pozbywaią ogółem około 0500 exemplarzow. Dawniey iedney tylko gazety rozchodziło się 6000 exemplarzow, prawie tyle co teraz pięciu.

Przybyli tu goniec Szwedzki Shultz, Czesnik Szwedzki Dieu i sprawuiący interessa Angielskie Temple z Sztokolmu.

Zyczących od 1go Października r. b. trzymać Gazetę Krakowską uprasza Redakcyą o wczesne się zgłaszanie.

DODATEK
DO Nro 76.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 22. WRZESNIA 1816 Roku W NIEDZIELĘ.

Z Peterzburga d. 16 Sierpnia d. h.

Cesarz udaiąc się do Moskwy, dnia 10 t. m. wyiechał do Carskiego Sioła, a d. 11 do Nowogrodu przybył, gdzie nazaiutrz o 10tey z rana odprawił popis pułku strzelców konnych gwardyi; potem w kościele S. Zofii słuchał nabożeństwa, całował krzyż i oddał cześć obrazom i szczątkom Świętych Pańskich; o godzinie zaś 3ciey z południa wyiechał na trakt Moskiewski.

W. X. Mikołay d. 25 Lipca przybył z Orła do Brańska, gdzie oglądał fabryki około wylewania dział, a mianowicie machiny do ich świdrowania; a 28 przybył do Kaługi. Dnia 4 Sierpnia przeiechał przez Borowsk, a dnia 7 przybył do Klina.

N. Pan maiąc sobie złożone szale i inne roboty na wzór Tureckich, w fabryce Pani Elisieiowey, obywatelki Gubernii Weroneżkiey robione, a w pięknosci i dobroci gatunku Tureckim nie ustępuiące, z łaskawością i ukontentowaniem przyiąć raczył te Rossyyskie płody, a dla Pani Elisiejowey przesłał w podarunku fermoar brylantami ozdobiony.

Przez Ukaz 22. Lipca Heroldmayster Gruszecki mianowany Radcą taynym, z rozkazem zasiadania w Rządzącym Senacie.

Z Hamburga d. 10 Września.

Przy kończeniu dzisieyszey gazety nadeszła ieszcze poczta Angielska z następuiącemi doniesieniami:

Z Londynu d 6 Września.

Do admiralicyi nadeszła wiadomość, że eskadra Hollenderska pod Wiceadm. van de Capellen złączyła się z flotą Lorda Exmouth, i obie w liczbie 32 okrętów popłynęły d. 14 Sierpnia z Gibraltaru ku Algierowi. Pierwey ieszcze udadzą się do Malty i przybiorą do siebie eskadrę Adm. Penrose. Lord Exmouth, który wziął ieszcze do swey floty 6 działowych łodzi z Gibraltaru, może za pomyślnym wiatrem, w przeciągu 3 lub 4 dni stanąc przed Algierem — W Algierze przygotowano się na odpor przeciw Hollenderskiey eskadrze, ale nie nie przeciw tak potężney flocie, iaką iest Angielska. Race Kongrewskie rzucane szczególniey bydź maią z okrętu Karolina, a mnieysze woienne okręty użyte bydź maią przeciw okrętom Algierskim. —

Familiia Konsula Angielskiego P. Macdonalda umknęła z Algieru na krążącą tam Angielską fregatę; ale sam konsul siedzi w więzieniu.

Xże Rejent rozpoczął swą podroż przez niektóre prowincye na Oxford.

Pod Ostendą rozbił się pocztowy statek Angielski Brytaniia; lud iednak wyratowany został.

Na Hayti zostało 2 Anglików obwieszonych. Wszyscy Anglicy czynią zatem przygotowania do opuszczenia tey wyspy.

Pod brzegami Szkocyi pokazało się teraz nadzwyczayne mnostwo pstrągów, których iedney nocy przy Tay do 3000 schwytano, i nazaiutrz rano po dwie pence funt sprzedawano.

Z Bruxelli d. 5 Września.

D. 2 b. m. Xże Wellington przybył z Jen. Murray i kilku innemi officerami do Cambray. Przed wyiazdem z Paryża miał wiele naradzeń z Jen. Pruskim Ziethen. Mowią, iż na iego przełożenie zaprzestał rząd Francuzki zaciągu do woyska, gdyż sprawiłby obawę.

W moc Brewy Oyca S. Biskupi Gandawy, Dorniku i Namuru zgłosili się pismem do Króla, prosząc go o przyięcie środków poiednania, które Oyciec S. proponuie.

Gazeta Amsterdamska donosi, iż poważny starzec w Dubberdam (w Hollandyi) uważał, iż tego lata Bocianie dwa razy się tam gnieździły, co podług dostrzeżeń naystarszych ludzi zapowiada ciepłą i pogodną iesień. Oyciec powyższego starca żył 101 lat, i powiedział swoiemu synowi, że w roku 1703 także gniezdziły się dwa razy Bocianie, i bydło, które iuż było z paszy zpędzone, wypędzone znowu około WW. Swiętych zostało.

Z Madrytu d. 30 Sierpnia.

Mowią tu, iż Xże Infantado złoży urząd prezesa rady Kastylii. Minister Cevallos posiada ciągle zupełne zaufanie Króla.

Xiężniczki Brazyliyskie w krotce spodziewane są w Hiszpanii; liczne oddziały gwardyi Królewskiey wychodzą przeciw nim aż do Kadyxu. Wiele biskupow iest do Madrytu powołanych; podług iednych dla assystowania przy zaślubieniu Króla, a podług drugich, dla wsparcia go radą i pieniądzmi przy teraźnieyszym nędznym stanie skarbu.

Wszystkich oczy zwrocone teraz są na wielką wyprawę z Kadyxu. Rząd usiłuie iak nayprędzey uśmierzyć rokosz w Peru i Mexyku. Wsiędzie na tę flotę 24,000 żołnierzy powiększey części z dawnych kup, i władaią na nią wiele potrzeb woiennych, dział, rac Kongrewskich, &c. Ma ona w Wrześniu odpłynąć i przeznaczoną iest do Mexyku. Naczelny wodz ieszcze nie mianowany, ale 4 Jenerałów poruczników, 8 Marszałków polnych i 12 brygadyerow, samych doświadczonych woiowników, iest iuż mianowanych. Eskadra woienna prowadzić będzie przewozowe statki, które kupcy dostarczaią. Król Portugalski dodaie do tey wyprawy 8000 woyska; ale to w inney działać będzie stronie.

Urzędowe doniesienia z Nowey Grenady dochodzą do 28 Maia, i zawieraią wiadomość o wniyściu woysk Królewskich d. 6 Maia do stolicy Sante Fé i odezwę Gubernatora Kartageny pod d. 26 Maia.

Skazane do Ceuty, a ztamtąd na pu-

stą wyspę członki byłych stanow, miały uknować nowy spisek, którego cała osnowa ieszcze nie wiadoma.

Lardizabal i Abbadia aresztowanemi są za korrespondencyą z południową Ameryką.

Z Drezna d. 1 Września.

Nasz Szanowny Król nakazał pismem swoim Uniwersytowi Lipskiemu, aby podał mu myśl swoią względem wolności druku, ażeby mógł te rzecz zalecić posłowi Saskiemu przy seymie związku Niemieckiego. Uniwersytet wyznaczył w tym celu kommissyą z Professorów Plainer, Beck, Arndt i Krug. Ostatni podał iuż dawniey do roztrząśnienia Publiczności proiekt swóy do prawa względem wolności druku w 4tym Nrze Dziennika Müllera *Deutsche Staats-Anzeigen.* Ciekawi iesteśmy zdania w tey mierze Uniwersytetu, a bardziey ieszcze iaki weźmie skutek. Krok ten iest iednak zawsze nowym dowodem patryotycznego sposobu myślenia rządu J. K. Mci, i czyni mu zaszczyt, iż w sprawie cały kray Niemiecki interessuiącey zasięga rady szanownega w Niemczech Instytutu.

Wiadomo, iż N. Cesarz Austryacki podiął się pośrednictwa do oznaczenia granic między Saxoniią i Prussami, i mianował do tey czynności Kommissarzem swoim Hr. Spiegel. Ten odwołany teraz został i otrzymał od naszego Króla przy odieździe medal zasługi. Mieysce iego zastępuie Austryacki Poseł przy Dworze naszem Hr. Bombelles.

Długo nieczynny Jen. porucznik Hr. Gersdorff wchodzi znowu w służbę woyskową.

Z Sztokolmu d. 30 Sierpnia.

Królewicz następca tronu i syn iego Xże Sudermanii, powrócili wczoray w wieczór w dobrem zdrowiu z swey podróży do stolicy tuteyszey.

NN. Królestwo bawią dotąd w letnim zamku Haga.

Z Stambułu d. 23 Sierpnia.

Francuzki Poseł, Margr. de Rivier, oddał d. 17 b. m. dom poselstwa Hollenderskiego, który Francuzi od r. 1810 posiadali, sprawuiącemu tu Niderlandskie interessa, P. Testa, który zawiesił na nim zaraz herb swoiego Monarchy.

Z Persyi przybył tu niedawno nowy dyplomatyczny ajent z orszakiem około 50 osób, lecz niewiadomo ieszcze w iakiem znaczeniu, nazywaią go Feredszulach-Chan. Porta wyznaczyła mu na mieszkanie dom wielki.

Lubo ciepło na początku bieżącego miesiąca doszło tu do 28 stopni podług Reaumura, morowa iednak choroba zamiast zwiększenia zmnieyszyła się, i cieszą się, że ten wpływ powietrza ciągle tak działać będzie.

DONIESIENIA.

Wydział Dochodów Publicznych w Senacie i t. d. podaie do wiadomości, iż w dniu 30 b. m. Września o godzinie 10 z rana w Biórze Ur. Inspektora Przychodów przy ulicy Grodzkiey pod L. 116 przed Kommissyią Delegowaną odbywać się będzie publiczna Licytacyia Dzierżawy trzechletniey zaczynaiącey się z dniem 1 Miesiąca Października r. b. Propinacyi Skarbowey w Zamku Krakowskim. Cena Pierwszego wywołania wynosi kwotę zło. 324, która ostatni Dzierżawca opłacał. Starozakonni od Licytacyi są wyłączeni; o innych warunkach Pretendenci w Biórze Ur. Inspektora wiadomość powziąść mogą, które prócz tego iak zwykle w czasie aktu Licytacyi ogłoszonemi będą. — w Krakowie dnia 12 Września 1816.

Linowski, S. Pr.
Gadomski, S. W.

Wydział Dochodów Publicznych i Dóbr Narodowych w Senacie Rządzącym Wolnego niepodległego i ściśle Neutralnego M. K. i Iego Okręgu. Podaie do wiadomości, iż w dniu 1 Października r. b. od godziny 10 z rana w Biórze Inspektora Przychodów przy ulicy Grodzkiey pod L. 116 odbywać się będzie Licytacyia publiczna dzierżawy Młynów Skarbowych na Rudawie w Przedmieściu Piasek przy Krakowie sytuowanych Gornemi i Dolnemi zwanych. Cenę pierwszego wywołania stanowi kwota Złp. 14,000 rocznie. Licytowania chęć maiący winien iest zaopatrzyć się w vadium wyrownywaięce dziesiatey części ceny powyższey. O innych warunkach można powziąść wiadomość w Biórze wyżey nadmienionem. W Krakowie d. 19 Września 1816.

Linowski, *S. P.*
Gadomski, *S. W.*

Podaie się ninieyszym do publiczney wiadomości, iż z dnia 6go na 7my Września r. b. w nocy w Krynicy Państwie Muszyńskiem Cyrkule Sandeckim, woźnica Pana Karola Stiblechnera nadwornego lekarza JW. Hrabiny Lanckorońskiey, ukradłszy swemu Panu Konia z siodłem umknał. Opisanie tego zbiega, sukien i ukradzionego konia, iest następuiące: Zbieg ten woźnica zowie się Kazimierz Alexander Klesinski, około 30 lat maiący, rodem z Turabina Powiatu Zamoiskiego do Królestwa Polskiego teraz należącego, gdzie przez 8 lat w woysku Polskim żołniersko służył; iest on średniego wzrostu, pociągłey chudoczerwonawey nieco twarzy, średnio-śpiczastego nosa, siwych wklęsłych oczu, z bystrym wzrokiem, czarnawych krótko na głowie strzyżonych włosów, mówi po Polsku z dobitną i wyraźną wymową, lubi używać gorących trunków, chód iego iest ciężki nie równy, pochylony, pochodzący z bólu nóg, któren cierpi. — Z sukien wziął z sobą: 1od Nową staizenną kitlę z cienkiego białego drelichu w dubeltowe iasno niebieskie paski, i długie z takiegoż drelichu spodnie. 2re Przechodzony także drelichowy szpencer sagatowy opłowiały niebieski z długiemi tegoż koloru i gatunku spodniami. 3cie Dobry płaszcz obszerny koloru ciemnosiwego z mniey cienkiego sukna, u którego to płaszcza używanemi iuż guzikami okrągłospiczastemi szmuklerskiey roboty takiegoż iak sukno koloru opatrzony na ramiona spada. 4te Jednę parę ordynaryynych i dwie pary dobrych wierzchem szytych botów. 5te Okrągły przenoszony czarny półkastorowy kapelusz. 6te Ciemną zieloną skórzaną na głowie furażerkę. Skradziony przez niego Koń, iest karey maści, Ukraińskiego stada nad 15tą miarę wysokości, sześć lat maiący, zdrowy w ciele, szeroki w piersiach i krzyżu; przedłużny na nisko-mocnych nogach, gęstey grzywy, strzępiasto długiego ogona i okrągłoszernkiego rogu, ma na wypukłości prawego oka małą skałkę, czyli znaczek wielkości konopnego ziarnka, na pacierzu ma nieiaki guzik pochodzący z zagoionego zgniecienia od siodła i iest czasem łygawy.— Siodło na tym koniu iest używane Angielskie, Którego łąg rogowy, z czarną skórzaną tręzlą i uździenicą z przędziwa.— Wziął nakoniec dwie czarne w kratkę płótnem podszyte dery.

Karol Stiblechner.

W Krakowie pod S. Mikołaiem w Dworku Nro 240 dnia 25 Września b. r. o godzinie 10 ranney, publiczna Licytacya za gotową zapłatę odbędzie się tegoż Dworku z przyległym ogrodem na rok do Arędy, życzący sobie takowegoż obięcia, zechce się w oznaczonym mieyscu i czasie znaydować, i w Vadium 50 złotych zaopatrzyć. — w Krakowie dnia 12 Września 1816 r. *Skorczyński Kom. Krak.*

Archikonfraternia Miłosierdzia i Banku pobożnego w Krakowie, ma honor uwiadomić szanowną Publiczność, iż w kamienicy Brackiey narożney w ulicy Sienney odbywać się będzie Licytacyia fantów w Banku pobożnym zostawionych, i od przeszło iednego roku i niedziel sześciu, a co do kleynotów, sreber od dwóch lat nie wykupionych; Licytacyia takowa weźmie swóy początek dnia dwudziestego pierwszego Miesiąca Października o godzinie dziewiątey z rana, i odbywać się będzie codziennie, bez przerwy w godzinach przedpołudniowych od osmey do dwunastey, po południu zaś od drugiey do szóstey. Każdy przeto licytowania chęć maiący za gotową monetę Courant w dniach i godzinach oznaczonych na Licytacyą zaprasza się; nad to ostrzega Archikonfraternia każdego interessowanego maiącego fanty w zastawie, ażeby chcąc uniknąć szkody, takowe przed terminem licytacyi wykupić postarał się. — w Krakowie dnia 2. Sierpnia 1816. *Piekarski*, *S. B. i B P.*